

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Udgaar i et Antal af 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet
til alle Hjem i Allinge-Sandvig,
Olsker, Rutsker, Ro og Klemensker

Nr. 804

Fredag den 11. Juli 1919

7de Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

trykkes i et Antal af mindst 1600 Exmpl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Rutsker, Ro og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvaarlig.

Otte Timers Betragtning.

Af Søren Vasegaard i „Vore Herrer“.

—o—

III.

Problemerne vokser ud af Proble-
met som Grenene fra Stammen.
Billedet er rammende nok, thi Ar-
bejdet er faktisk den Stamme,
som bærer hele Kulturtræets Krone.

Det er bleven sagt, at Arbej-
dets Intensitet staar i omvendt
Forhold til Arbejdstiden. Jo kortere
denne er, des mere produktiv.

Paa en Del Omraader er det rig-
tigt nok. Hvor Produktionen er be-
tinget af det rene Haand- og Krops-
arbejde er det givet, at den legem-
lige Træthed efter uafbrudt Anstren-
gelse formindsker Ydeevnen. Hvis
en Tøvegraver eller en Stenhugger
har arbejdet for fuld Kraft i 8 Ti-
mer, lød det siges, at han ikke der-
efter kan præstere det samme gen-
nemsnillige Arbejde i hver af de to
følgende Timer. Paa samme Maade
en Murarbejdsmand, som bærer Sten
og Mørtel op paa en 5-Etages Byg-
ning. En Snektersvend og en Mur-
svend, der begge sætter Arbejdets
Glæde over de fleste andre, har
overensstemmende erklæret, at de
præstere akkurat det samme Arbejde
i 8, som i 9 Timer, og saa er de
endda bedre til Pas om Aftenen ef-
ter 8 Timers Arbejde.

Noget lignende er Tilfældet, hvor
den enkelte Arbejder benytter en
Maskine til Hjælp i sit Ar-
bejde. Maskintypografien kan tale
med herom, og Bogtrykkerne kan
attestere, at der leveres ligesaa mange
Linier med kortere Arbejdstid nu,
som før med den længere. Syer-
skerne vil naaske benægte, at de
kan sy ligesaa meget i 8 Timer
som i Løbet af en hel Nat, men
de vil ikke kunne holde den ene
Nats Produktion som Maal Uger
og Maaneder igennem.

Men helt anderledes forholder det
sig, naar Maskinen er Hoved-
arbejderen og Mennesket kun
dens Opvarter. Gaa ud paa et Ma-
skinværksted, hvor der arbejdes med
mekaniske Drejebænke og se, hvor-
ledes det gaar til at dreje Skibsmas-
skinakslar. Her er en nøjagtig ud-
regnet Maksimumshastighed, som
ikke kan overskrides, uden at Dre-
jestalet løber varm eller springer.
Ge paa de halvblommetykke Dreje-

spaaner, der krummer sig som Slan-
ger i Dødskamp ud fra Staalet —
blaa og gule af Hede — og tænk
Dem Drejebænkens Omdrejningsha-
stighed forøget i Forhold til Arbejds-
tidens Forkortelse. Det gik simpelt-
hen ikke paa Teknikkens nuværende
Standpunkt.

Eller kig indenfor paa Papirfabrik-
ken, hvor den flydende Papirmasse
efterhaanden passerer de forskellige
Maskiner for at ende som et tørt
og fast, men endnu dampende Pa-
pirbaand, der rulles op paa de store
Ruller, man ser blive kørt gennem
Gaden til Avistrykkerierne! Ogsaa
her er der en Maksimalfart, som
kræver nye Opfindelser for at kunne
sættes yderligere op.

Eller besøg Maskinsalen i et me-
kanisk Væveri, hvor Skytterne flyver
som Lyn, og De ikke kan følge Væ-
vøbommen med Øjnene! Det siger
sig selv, at et saadant Anlægs Ren-
tabilitet er betinget af Hastigheden,
hvormed Maskinvæven arbejder, og
som derfor har naaet den Grænse,
som den mekaniske Vævnings Tek-
nik tillader.

I intet af disse og mange lignende
Foretagender kan der i Intensitet
skabes Erstatning for en kortere Ar-
bejdstid.

IV.

Overingeniør Forsberg ved Ak-
tiebolaget „Separator“ i Stockholm
har i en Artikel i Tidsskriftet „Det
nye Sverige“ udkastet den Tanke,
at Arbejdstidens Forkortelse burde
betinges af Teknikkens Fremskridt.
Jeg forstaar hans Tankegang saale-
des, at Arbejdstiden — af Hensyn
til Landets Konkurrencedygtighed
eller af Hensyn til den almindelige
Levefod — ikke maa forkortes, in-
den nye Opfindelser har muliggjort
en tilsvarende Intensitet i Arbejdet.

Forudsætningen for denne Betrag-
ning er særdeles interessant, idet
han gør opmærksom paa den Kends-
gerning, som Kulturhistorien med
Tydelighed understreger, at Menne-
skets Herredømme over Naturkræf-
terne nu tillader en betydelig kortere
Arbejdstid end der var nødven-
dig i Civilisationens Morgen.

Forlængelsen af denne Linje gi-
ver maaske Løsningen paa det Pro-
blem, som jeg antydede ovenfor:
Faren for Industrien ved en forkortet
Arbejdstid, altsaa den Industri,
der ikke kan forøge Produktionens
Intensitet paa Teknikkens nuværende
Standpunkt. Det er mulig — hvad
den svenske Ingeniør ogsaa synes
at tro paa — at Produktionen ad
den Vej kan bringes op, saa f. Eks.
8 Timers Arbejdstid vil synes en
kommende Slægt ligesaa lang, som
vi nu betragter Arbejdstiden for blot
100 Aar siden.

Men man vilde hylle sig i Illu-
sioner, om man gaar ud fra, at den
moderne Arbejderbevægelse vil ind-
rette sig efter den Fart, hvormed
Opfinderne arbejder i deres Labora-
torier. Det er endnu ikke set, at en
Fagforenings Generalforsamling har
vedtaget at spørge en Industris

ledende Mænd, om det kan lade
sig gøre at opfylde Arbejderønsker
uden at vedkommende Industri bringes
til at standse. Tanken om, at
Arbejderne kunde save den Gren
over, hvorpaa de selv sidder, synes
— i hvert Fald i de senere Aar —
at høre til de utænkelige Tanker.

Her er vi imidlertid ved det sprin-
gende Punkt i hele det sociale Pro-
blem, hvoraf 8 Timers Dagen kun
er en Brøkdel: Krigen og dens
Virkninger paa Arbejdsmarkedet.

Krigen ophævede faktisk al Kon-
kurrence mellem Landene som in-
denfor de enkelte Lande selv — for-
saavidt det drejede sig om Varens
Leveringspris. I Stedet for fik man
Problemet om Varen overhovedet
kunde skaffes. Heraf fulgte natu-
rødvendigt stigende Priser, for
hvilke der var tilstrækkelig Basis i
et tilstrækkeligt stort og købedygtigt
Publikum.

Under disse Forhold vil ingen for
Alvor kunne mærke Virkningen af
en kortere Arbejdstid. Den mulige
Formindskelse i Produktionen og
den sandsynlige Forhøjelse i Prisen,
som følger deraf, forsvinder i For-
hold til bundne Kæppestrid mellem
Landene indbyrdes.

Først den Dag, da Handelen bli-
ver fri og Konkurrencen paa Verdens-
markedet atter kommer til sin Ret,
bliver det muligt at vurdere Følgerne
af 8 Timers Dagen. Hvad vi i disse
Tider kan skønne, hvad vi kan frygte
og haabe hviler paa et Foreløbig-
hedens Grundlag, hvis Værdi ingen
kan have nogen Mening om i en
normal Verden. Og den er maaske
langt borte endnu.

Vilde Roser.

Naar Sneen er smeltet i Grøft og i Mark,
og Støren langs Plovfuren tripper;
naar Buskene grønnes i Have og Park,
og Spurven ved Tagskægget pipper;
naar Løvetand blomstrer ved Mose og Bæk
saa skyder de vilde Roser i Hæk.

Og længere frem, naar Dagen bli'r lang,
og Markblomster Grensværet pryder,
naar Vaarsæden spirer, og Fuglenes Sang
fra Morgen til Søndag lyster;
naar Svalen er kommet fra milelangt Træk
saa knapper de vilde Roser i Hæk.

Ved Midsommertid, naar Agerkaal staar
med Blomster i guldgyldne Klynger,
naar Høleen blinker, mens Skaar efter Skaar
af duftende Kløver dynger;
naar Høragren soler sit blaa Betræk —
saa blomstrer de vilde Roser i Hæk.

Saa aabner sig, lokket af Midnattens Regn,
de dejlige, duftende Roser
og gløder som Purpur i Hæk og i Hegn,
langs Grøfter og afsides Moser.
Saa løber Smaapiger med Jubel langs Bæk
og plukker de skønneste Roser i Hæk.

Dog længe ej varer det pragtfulde Syn,
som fryder og glæder vort Øje.
Naar Rughesten kommer med Torden og Lyn
og Kornmod bag natdunkle Høje;
naar Sommerens kvindende Svaler er væk
saa visner de vilde Roser i Hæk.

Og ind under Jul, naar den piskende Regn
Som Hagl imod Ruderne brager,
naar Vildgæs i Flokke saa højt over Hegn
med Skrig over Markerne drager;
saa luder den Hyben for Regnbygers Smæk
med blodrode Bær i den dryppende Hæk.
Ole Olsen.

Sommerbrev.

—o—

Nu er Sommeren over os!

Den siver gennem Gaderne som
Damp gennem en Varmtvandsled-
ning, bager Asfalten, heder Stenbroen
og gløder Skiferet; — den falder
over Byen som Svovldunst over en
Hvæserede og jager Beboerne Fan-
den i Vold.

Øllet bliver surt, Fløden skørner,
Osten sveder og Lammestegen faar
en Tanke. Alle Vinduer paa vid Gab
og Entrédøren aaben. Is — Is — Is!
Sodavand og Tykmælk.

Men ude paa Landet, hvor Rugen
dræer, hvor Hveden skrider, Høet
dufter og Humlen snoer sig; hvor
Kirsebærret bliver rødt og Jordbæ-
ret mør, følger Sommeren sit blødt
om Buske og Træer som hvide Sejl
for en Brise.

Den sætter paa Skoven Kaprifoli-
ens blomstrende Hat og hjælper
Markhøgnet Hvidtjørn og Hylt i
den hvide Trøje; den lægger paa
Indsøens svulmende Barm en Sølv
af Aakandeblade! Den binder om
Bækkens slanke Liv et broget Skærf
af Iris og blaa Kærminder og træk-
ker op over Dalstrøgets Fod en gen-
nembrudt Blomsterstrømpe.

Den summer i Skyggen, den plas-
ker i Vandet, den daser i Hænge-
køjer og bruser i stivede Vaskekjo-
ler — den vader i Kløver, den svøm-
mer i Roser — svaler sig i Skjorte-
ærmer og sveder i Uniform om Kap
med Aarets Rekrutter paa Fælleden.

Sommeren er over os, men mest
over Engen, der flimrer med blaa-
nende Dis. Her staar Hestene, alle
Herregaardens Arbejdskrigger, og
holder Søndag. Den forreste hænger
ugidelig over tre Ben! Krydset fal-
der, Ryggen er svajet af Sadel og
Sele, Manken stritter tjavset i Vej-
ret, Mannen hænger sparsomt ned
til den ene Side som Haar fra et
aldrende Kvindehoved. Og Øjnene
er lukkede, Mulen synker slapt om
Gebidset og Ørerne ligger langt til-
bage, — den ser saa sur og sær
ud, saa led og ked af det hele.

Hvad er der da i Vejen?

Mad har den jo nok af, nok af
Sol og frisk Luft; den kan lægge
sig, naar den vil, sove, naar den
vil, og røre sig, saa langt Tøjret
rækker; og større Frihed kan man
jo ikke med Billighed forlange. Og
alligevel ser den saa sur og gnaven
ud.

Hvad er der da i Vejen?

Jo, der er Fluerne, Bremserne —
Ubetydelighederne. Den kan vilte
dem bort med Halen. Men det er
en Ulejlighed, der koster Anstren-
gelse: det generer Behageligheden
og gør Tilværelsen trods alt kedsom-
melig — at man dog skal leve —
Uha!

Men det er jo slet ikke Hestene,
der er det interessante ved Engen
— det er heller ikke Menneskene,
der er det interessante ved Verden.
Heste og Mennesker er næsten alle
ens: ludende Hoved, Halmduk
ved Øre og Hals — pas paa: den

slaar!

Fordi man engang har anstrængt
den ud over dens Elasticitetsgrænse;
fordi man daglig belaster den
over dens Brudgrænse. Fordi man
daglig bruger Pisken og Staven og
Sværdet og Korset og har glemt
de evige, simple Sandheder, der
handler om Jord og Ved og Kød,
der er skrøbeligt, saa baade slaar
og bider vi — —

Og det er lidet interessant alt
sammen.

Men maaske er det Føllet, der
falder en i Øjnene. Føllet, hvis Lød
er blankt og smukt, som springer
livsglad om mellem Blomsterne
og er fuld af Tillid til hver Haand,
der vil klappe det paa Halsen —
ja, vist er det Føllet, der er det
skærsommerlige ved Engen.

Og dog? Har vi ikke alle selv
engang haft Følmodet i Kroppen
og set, hvor det ergaet hen? Har
vi ikke sprunget som Plage over
hele Bruget og ugenert ædt af Ru-
gen og den saftige Roetop, af Li-
vets og Kundskabens Træ? Og blev
ikke Selen listet paa os og Bidslet,
Skyklapperne og Linerne? Fik man
ikke Skaglerne spændt? Trækker vi
ikke?

Ok, nej — det er nok heller ikke
Føllet.

Det er Blomsterne, kun Blomsterne,
der er det bedaaende ved Engen.
Det er jo forresten ikke saa under-
ligt. Det abstrakte spiller nu engang
her i Verden en ganske anden Rolle
end det konkrete. Vi piner og pla-
ger, ligefrem sulter hverandre for
Brødet's Skyld; men for Troens
slaas der ihjel — — ja, det er
Blomsterne!

De vilde Blomster skal ses ved
Midsommer; omkring St. Hans er
Naturens store Fest-Fyrværker i fuld
Gang — det gnister med Rødt, det
straaler med Gult, det sitrer med
Violet — Grønt og hvidt og blaat
for Øjet svæver — det er Spektret
i Mosekonens Bryg, man ser.

Det har været Kulturblomsternes
Tid.

Tulipanen er visnet af sit Løg og
Erantis af sin Knold, Guldregnens
livfulde Klaser nr blevet til hensyg-
nende Bælgkapsler, Syrenens duftende
Dusk hænger ned som en
Sofakvast, hvis Plyds er slidt bort,
Rødtjørnen er blegnet og Tulipan-
træet har mistet sit porcellænsfine
Hoved — det har været Liljernes
Tid, som det engang har været Din
og min — —

Saa kommer de vilde Blomsters!
Svend Fleuron.

Ad Markstien.

Ad en kornhæget Sti over Bakke og Dal,
gennem solmættet Luft, som bedover,
mellem raslende Havre og skinnende Byg
gaar min Vej ind i duftende Kløver.

Jeg har trukket min Haand
gennem Rugmarkens Hav,
strejft Aksene, gule og stive,
som har lagt sig i Hob under Byger og So
til en knitrrende, kærnethed Dyrer.

Hvad der gentes i Muld
som et slumrende Haab
under Vårhimlens skiftende Skyer,
steeg i ...nde Kraft mod det dragende Lys
som den evige Livets Fornyer.

Under Sommerens lune, befrugtende Vind
og de fugtige, dugblanke Nætter
har hvert voksende Straa
slynget Isæt af Guld
i de tavlede, bølgende Sletter.

Du velsignede Land!
Til din Højsommers Pragt
vender altid-min Attraa tilbage —
jeg vil lægge mig tæl til dit frodige Bryst
i de lysfyldte Nætter og Dage.

Og er Timerne talt for mit bristende Blik,
lad du aabne mig helt dine Arme,
mens jeg hvikser min Tak
til din skærmende Muld,
som er fyldt med Opstandelsens Varme.

Aage Hoffmeyer.

Dommedag —

—♦—

En Fantasi om Verdens Undergang i Jordskælv.

—

Af Janus (Pressens Magasin).

—

Lad os tænke os, at Freden er sluttet. Gennem endeløse Forhandlinger er Diplomaterne blevet enige om det nye Verdenskort, alle de indviklede Grænsespørgsmaal er bragt ud af Verden, og overalt hilser man den nye „Verdensorden“, den nye „Magternes Ligevægt“ med Jubel. Kan vi saa atter sove roligt? Risikerer vi ikke, at Naturens onde Aander, de vrede Elementer, pludselig forvandler Sejrr til Nederlag, ud-sletter de nye Grænser, saa at vi maa begynde forfra igen.

Naar man tænker paa, at der for Øjeblikket findes 323 Vulkaner i fuld Virksomhed, føler man sig ikke altfor tryk. Vi har hidtil været forskaanel for større Naturkatastrofer herhjemme, men deri ligger der ikke nogensomhelst Garanti for Fremtiden. Her er ganske vist ingen Vulkaner i selve Landet, men som man véd, kan Vulkanernes Virkninger forplante sig mange Tusind Kilometer bort, gennem Jordskælv og Stormflod. Vulkanen Krakatoos Udbrud (Java 1883) — det største geologiske Fænomen i Verdenshistorien — ledsagedes f. Eks. af en Stormflod, hvis 35 Meter høje Bølger trængte 10 Kilometer ind i Landet i en Bredde af 500 Kilometer. Da Havet trak sig tilbage, førte det hele Byer med sig — Telok-Betong, Tsi-ringin, Merak, Anger. Af deres 40,000 Indbyggere fandt man siden kun nogle Knogler, Tænder, Negle og Haar — i Hajernes Indre. Store Skibe drev mange Kilometer ind i Landet. Sløvskyen over Vulkanen var 40,000 Meter høj, og Rystelsen i Atmosfæren saa uhyre, at Asken spredtes over hele Jorden i Løbet af kun 35 Timer. Bølgerne mærkedes ved Panama og ved Marseille.

Og hvad er saa Grunden til disse vældige Kramper, som bogstavelig gennemryster hele Jorden? Vi ved det ikke, vi kender i Virkeligheden meget lidt til vor Klodes Indre. Enkelte Steder har man ganske vist boret sig ned indtil 2 Kilometer under Havets Overflade, men der er 6,371 Kilometer til Jordens Centrum! Imidlertid tænker man sig som bekendt, at vor Jord engang har været en Damp-Støve, saaledes som Planeten Jupiter nu synes at være det, og at den har trukket sig sammen og faaet en fast Skorpe. Idet Jorden nu stadig afkøles og derfor trækker sig yderligere sammen, slaar Overfladeskorpen Revner. Det mener man altsaa er Hovedårsagen til Jordskælvene. Denne Jordens Sammentrækning er imidlertid ikke jævn, men voldsom og klodset, og den synes at følge bestemte „Sømme“ i Jordens Overflade. Særligt maa Sydeuropa, Lilleasien, Japan og Øgrupperne i det stille Hav samt Nord- og Sydamerika holde for. Man behøver blot at tænke paa de berømteste Katastrofer: Pompeji,

i Aaret 79 (50,000 Ofre), Yeddo i Japan 1703 (200,000 Ofre), Lissabon 1755 (30,000 Ofre), Martinique 1902 (40,000 Ofre), Kalabrien 1905, San Francisco 1906, Messina 1909 osv., — de var alle bebagelig langt borte. Men i Virkeligheden kan ingen føle sig sikker. Der bestaar utvivlsomt en Forbindelse mellem de vulkanske Udbrud og Jordskælvene, men en Forbindelse af en særlig Art. De „seismografiske“ Apparater (Jordskælvsmaalerne) paa Observatoriet i Florents viste i Februar 1906 et alvorligt Jordskælv, just i det Øjeblik en Stormflod tilintetgjorde Byen Buonaventura i Columbia, 9000 Kilometer fra Florents. Samme Aar viste Seismograferne i Wien et Jordskælv, der fandt Sted i Santa Lucia, med andre Ord paa en Afstand af 12,000 Kilometer, altsaa kun 742 Kilometer kortere end Jordens Diameter. Selv de mest idylliske og vulkanfri Landskaber kan altsaa en skønne Dag blive flængel af et Jordskælv eller druknet under en Stormflod, som skyldes fjerne vulkanske Udbrud. Dommedag kommer som en Tyv om Natten.

Lad os forestille os den. Ikke den sidste, yderste Dag, „Verdens Undergang“, men en Dommedag, der med ét Slag gør alle Anstrengelser i Verdenskrig og Verdensfred forgæves, og gennem vældige Katastrofer paa én eneste Nat sønderriver det nye Verdenskort, der er blevet til som et Udtryk for Menneskehedens højeste Snille. En Nat i 1920. Vi vaagner pludseligt i vore Senge, vi tror, at vi har drømt en ond Drøm, vi synes, vi faldt gennem en Afgrund. Hurtigt tænder vi Lys. Langt borte lyder en underlig Torden, som om en Kæmpevogn rumlede afsted ad en ujævn Vej, vi gribes af Svimmelhed, idet vi vil staa op. Saa ser vi, at alle Skilderieme har forskudt sig paa Væggene. Vi springer til Vinduet. Der er tændt i alle Vinduer. Med ét føler vi hele Huset sveje under os, Kirkeklokkerne derude begynder at ringe af sig selv, Møbler, Døre, Vægge knager og sprækker, Glas springer, ét for ét slukkes Lysene i Natten, mens det ene øredøvende Brag afløser det andet. Paa Gaden — vi véd slet ikke hvordan vi er kommet derned — løber Menneskene forvirret om, nogle Mænd kæmper om et Automobil, Kvinder kaster sig paa Knæ og begynder at synge Salmer. Husene ligger i Ruiner, et tæt Kalkstøv fylder Luften. Kirkegaardsmurene er styrtet sammen, Gravene giver igen de Døde fra sig. Man søger at flygte ud af Byen eller reitter af det, der var København. Lange Menneskekaravaner søger mod Amager, Broerne er styrtet sammen, Vandet stiger. En lille Flok naar Frederiksbergs Bakke, de ser med Rædsel, at alle Bure er sprængt i Zoologisk Have. Dyrene staa paralyserede i angstforvredne Stillinger, eller galopperer rundt og rundt i Ring, Natten bliver mørkere og mørkere, Støvet i Luften tætttere og tætttere, Morgen synses aldrig at ville komme.

Samtidig runder en 50 Meter høj Bølge Skagen og vandier lynsnart ned gennem Kattegat, den vælter over Nordsjællands og Nordiyens Brinker og kaster alt hvad den har fanget undervejs, Amerikadampere og Fiskerbaade tværs over Øerne ned i Østersøen. Alt drukner i Havets Fraaden. Endelig begynder Regnen at falde, Luften renses, en bleg Morgen bryder frem. De Overlevende finder sig selv, afskaarne fra al Hjælp, isolerede paa smaa bitte Øer i et tilsyneladende uendeligt Hav. Vandet synker dog med rivende Hast, og da der efter to—tre Dages Forløb kommer Hjelpeekspeditioner sydfra, er allerede Ødelæggelsen synlig i hele sin Udstrækning. Nogle faa Timer har været nok til at tilin-

tefgøre „Nordens Athen“ og alle Danmarks andre Byer, Sjøland er blevet delt i to Øer, Lolland-Falster er forsvundet.

Nu indløber ogsaa Efterretningerne fra den øvrige Verden. Ulykken synes at have haft sit Udspring i Hekla paa Island og et nordligere Net af af undersøiske Vulkaner. Eruptionen har fulgt en Linie gennem Orkney-Øerne og Skotland — England (London er jævnet med Jorden), videre over Holland, som er forsvundet fra Jordens Overflade, gennem Belgien og langs Rhinen, gennem Elsass-Lothringen, flækkende disse Landskaber, som det har kostet saa meget Blod at faa ordnet politisk.

Endelig aabenbarer Telegrammer fra Amerika den største, sidste og skrækkeligste Nyhed for den gamle Verden; Golf-Strømmen har — øjensynligt under Trykket af de undersøiske Forskydninger i det nordlige Atlanterhav — forandret Retning. Denne varme, velgørende Strøm vil ikke fremtidig velsigne Nordeuropas Kyster, men Kanadas og Grønlands. Den danske Regering forlægger Residensen til Upernivik

Muligvis.

Om Børns Opdragelse til Dyrevenlighed.

—o—

I Sommerens Tid, naar Børnene færdes derude ved Sø og Skov, paa Markerne og i Engene, da er der saa rig Lejlighed for dem til at komme i Berøring med Dyreverdenen, og alle Forældre, Lærere Lærereinder og andre, der er sat til at vaage over Børn, burde formane disse til ikke at røre ved Fuglenes Reder eller borttage Æg og Yngel. Det er ofte af Videbegærlighed, at Børn forsynder sig mod de smaa Skabninger. I Hjemmet bør de lære at elske Naturen og respektere alt, hvad der aander og lever, de bør lære det rette Forhold til Dyrene at kende, saa at Forholdet til deres Medmennesker ogsaa bliver det rette senere i Livet.

Det burde forbydes Børn at „more“ sig med Fiskeri; det er opvækkende at se, hvorledes de allerfleste Børn behandler de stumme, levende Væsener. Og baade Skolen og Hjemmet maa lære Børnene, at hverken Jagt eller Fiskeri hører til Sommerferie-Fornøjelser.

At give et Barn „en lille Legekammerat“ om Sommeren i Form af en sød lille Kattekillling, naar man ligger paa Landet, og saa senere, naar man tager til Byen, overlade den til sin Skæbne, er samvittighedsløst og svækker Ansvarsfølelsen hos Barnet. Med ethvert Dyr, man anskaffer sig, følger et Ansvar.

En Ting, man ogsaa maa være paa sin Post overfor, er den Samlermani, som Børn ofte har Lyst til angaaende Insekter og al Slags Kryb; det er ofte Skolens Fejl, fordi Børn ligefrem bliver opfordrede til at bringe Dyr med til Skolen i videnskabeligt Øjemed.

Heller ikke den taabelige Lyst til at pirre i Myretuer, maa Børn have Lov til — for Resten er der mange tankeløse voksne, der gør det samme —, det er saa interessant at betragte den lille Verden, som en Myretue er, at har man først een Gang fortalt Børnene derom, vil de have Ærbødighed ogsaa for dette.

Det kan ikke tidsnok lægges Ungdommen paa Sinde at være varsom og følsom ude i Naturen og ikke uden Hensigt rive Blomster og unge Grene af — for bagefter at kaste dem bort, saa de ligger og visner; det er en Slags Ødelæggelseslyst, der skal bremses i Tide. Den sande Naturlærker er varsom overfor det, han vil tage med hjem i sin Stue,

han skærer forsigtigt Grenene af og plukker kun de Blomster, han vil tage med sig.

Intet forædler Mennesket mere end Kærlighed til Dyr. Denne Kærlighed er ikke nogen forbigaaende Følelse, thi den hører med til og er en Del af Kærlighedens og Retfærdighedens evige Lov. Ved at vise Kærlighed og Retfærdighed mod hvert levende Væsen nærmer vi os Menneskehedens store Maal, som er i det praktiske Liv at virkeliggøre og tillempe omtalte Maal.

Bierne sværme.

—

Solen skinner i Højenloft, lyser paa Himmels Kube, lodret stiger fra Bondens Toft Lærken med jublende Strube.

Bonden færdes paa Mark og Vang saar og harver og pløjer, Arbejdsbier, som Dagen lang haardt nok for Føden døjer.

Pigen sætter sin Mælkespand, som Roser Læberne smiler, thi hun har mødt sin Fæstemand, glad i hans Favn hun iler.

Himlens Kube er gyldenblaa, Elskeren henrykt sig nærmer, Vinger synes hans Sjæl at faa, som Bien han om hende sværmer.

Suger af Læbernes Rosenflor Honning, der sødt ham husvaler, rødest af alle Roser paa Jord er Læber, der Elskov taler.

Solen skinner i Højenloft, blaa hvælver Himlen sin Kube, Parret, som staa paa Bondens Toft, synger med jublende Strube.

Vorslund-Kiær.

Sygeplejsforeningen
Olsker-Rø.
Sygeplejerske Frk. Andersen
er nu til Tjeneste for Medlemmerne
Bopæl: Hyldegaard, Telf. Rø 5.

Prima dansk og engelsk
Marfælie-Sæbe
Blød Sæbe
Soda, Blegsoda, Ludpulver
Risstivelse,
Skurepulver

Allinge Kolonial & Produktforretning

Vi har en ekstra god Kvalitet
hurtig og holdbar Gulvfernis,
som sælges i medbragte Flasker
eller Dunke til laveste Pris.

Nordlandets Handelshus

Tagpap og Søm
Billigste Dagspris.

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Damekraver
i elegante Nyheder.
Nordlandets Handelshus

Prima Hvedemel,

Bagepulver
Citronessents
Mandlessents
Vanilleessents
Vanilietabletter
Vaniliesukker
Vaniliestænger
Kardemomme
søde Mandler
bittre do.
Rosiner

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Tapeter.

Stort Udvalg. — Billige Priser.
Tapetkister.
Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Gudstjenester og Møder.

Søndag den 13. Juli.
St. Ols Kirke Kl. 8.
Allinge Kirke Kl. 10, Skr. 9½
Søndag Eftm. bliver der Møde ikke i Anlægget men paa Næs Kl. 3, hvor Tschjerning-Møller taler, i Tilfælde af Regnvejrr i Menigheds-hjemmet.
Mandag Ungdomsafdelingen.
Tirsdag K. F. U. K.
Onsdag Samfundsmøde.
Torsdag K. F. U. M.
Fredag taler Pastor Matthiesen fra Vandrup ved Allinge Havn Kl. 7½ eventuelt i Menighedshjemmet

Ligkister og Møbler.

anbefales.
Klemensker Snedkerforretning
Telf. Kl. n 13, L. Pihl.

Flækærter
hele Ærter
brune Bonner
Klipfisk

Allinge Kolonial & Produktforretning.

S T A K I T

meget billig og færdig til at opstille

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Frisk Melassefoder

sælges nu i fri Handel
24 Øre kg.

Nordlandets Handelshus

Bonevoks

Malerfernis, Gulvfernis, Linolie
samt Farver til Olie og Kalk
anbefales fra

Allinge Kolonial og Produktforretning.

Ekstra Tilbud.

Et Parti **prima fintraadet engelsk Medium** i 85 cm. Br. sælges saa længe Lager haves for 1,70 pr. m.

Nordlandets Handelshus

Prima
Taglak og Tagtjære
samt Tjære koste anbefales fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning

Lagendowlas

i mange Kvaliteter
billigst i
Nordlandets Handelshus.

Straahatte

i alle Faconer anbefaler

Nordlandets Handelshus.

Olsker.

Kommuneskatten for 1. Halvaar 1919—20 maa være indbetalt til Kassereren Gaardejer C. Hansen Brødegård inden denne Maanedes Udgang, hvorefter Restancelisten vil blive skrevet og Renter tillagt, hvilket herved bekendtgøres.

Sogneraadet.

Blanchs Hotel

Lørdag den 12. Juli Kl. 8 1/4
1ste Lørdags-Soirée

Koncert

af Operasanger Chr. Andersen

Koncertsangerinde Frk. Alm. Jensen
Pianistinde Frk. Helga Scott

Efter Koncerten Bal
til Kl. 12. — Gratis Adgang.

Billetter til Koncerten a 2,50 faas hos Portieren samt hos Kbm. Bidstrups Eftfl., Sandvig.

Broderi- Modemagasin.

Alt i Broderi, saavel tegnet som paabegyndt og færdige Ting.

Lyseduge paa Lærred fra 3,50.
Angola fra 1,50, færdige fra 8 Kr.
Bomuldsgarn, Perlegarn, Hækle-
garn og Broderigarn i alle Farver
samt DMC Garn.

Stort Udvalg i Børsteholdere,
Avisbaand, Pibetæpper, Sybords-
tæpper, Puder af Lærred, Klæde,
Bøj og Filtstoffer.

Paabegyndte Ting i Straanaa til
Puder, Skamler og lign.

Færdige Pynteforklæder, Underliv
Chemiser og Benklæder.

Stort Udvalg i fiske Damekraver
til meget smaa Priser.

Lærred i hvidt og kulørt, hol-
landsk Lærred, Batist, Moll, Tyll,
Filt, Klæde og Bøj.

Alle mine Hatte udsælges
til nedsatte Priser.

Gamle Hatte fra 0,75—1,25—3,00
Bestillinger modtages i Tegning
saavel paa Lærred som paa Kjoler,
Veste og lign.

Hulda Møller,
Havnegade.

Olsker.

Det bekendtgøres herved i Hen-
hold til Landkommunalloven af 6.
Juli 1867 § 28 at Regnskabet over
Kommunens Indtægter og Udgifter
i det sidst forløbne Regnskabsaar,
samt en Fortegnelse over Kommu-
nens Formue og Gæld vil blive frem-
lagt til almindeligt Eftersyn i Olsker
Forsamlingshus fra den 18. til den
31 Juli, begge Dage medregnet.

Sogneraadet,

Soyaskraa

og

Hvedeklid

er paa Lager.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Nyheder.

Et Parti Uldmousseline, Voile,
Crepon m. m. er hjemkommen
og sælges til rimelige Priser.

Nordlandets Handelshus.

Et Parti Melasse

sælges for 24 Kr. pr. 100 kg.

Allinge Kolonial- &
Produktforretning.

Ris, Sago,

Rismel, Sagomel,
Kartoffelmel, Majsmel,
Abrikoser, Blommer,
småa og store Rosiner.

Allinge Kolonial-
Produktforretning

1 Mejemaskine,

1 Slaamaskine, Derings,
1 dobbelt Radrenser (brugte)
sælges billigt.

Mandix Larsen.

Galvaniseret Traadvæv,

alle Bredder og Maskevidder haves
paa Lager.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Havemøbler

staar nu færdige til Levering.

Snedker L. Pihl,
Telefon n. 13, Klemensker.

Hjemmefarvning

Diverse Farver — saavel til Uld
som Silke anbefaler

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Al Bærplukning

paa min Lynglod i Olsker er strængt
forbudt.

Gelius Lind.

Bedste Sort Drainør

1 1/4" — 1 1/2" — 2" — 2 1/2" — 3" — 4"

Lagrede cementerede Mufferor
4" — 6" — 9"

Glasserede Lerkrybber
til Ko- og Svinefolde — er paa La-
ger og sælges til allerlaveste Pris.

Nordlandets Handelshus.

Kiks og Biskuit

uden Kort
fra

Allinge Kolonial & Produktforretning

Hamøes Haarkultus

fjerner Skæl, styrker Haaret.

J. B. Larsen

Koste

af Revling og Piasava
anbefaler

Allinge Kolonial- og
Produktforretning.

By- og Herredsfuldmegetig
Johannes Kofoed, Hasle.

træffes paa Raadhuset i Allinge
hver Mandag efter Kl. 10 Form. og
i Klemensker Kro hver Fredag
fra 2—5 Eftm.

Friskbrændte Mursten Nr. 1

Haardtbrændte do. til Aglebeholdere

Aldeles frisk

Aalborg Cement

sælges fra Lager og frit tilkøbt
Banen efter laveste Beregning.

Nordlandets Handelshus.

Hasle Bødkerforretning.

Aljetønder og Saltekar
samt al Slags Bødkerarbejde haves
paa Lager. Reparationer udføres.

C. Aakerlund,
Telefon Hasle 105.

Blandet Frugtsaft

Hindbærssaft
Hyldebærssaft
Jordbærssaft
Kirsebærssaft
Ribssaft
Solbærssaft

Allinge Kolonial-
og Produktforretning.

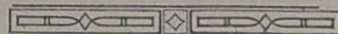
Damefrisør

Ondulation, Haarvask
Specialitet i Haarmassage.
(5 Aars Uddannelse i Paris)

Barber og Frisør

Hurtig og prøber Betjening.

S. Bang, Allinge (ved Kirken).

Udkommen er:

Vejviser

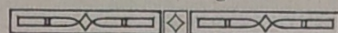
for Besøgende ved
Hammershus Ruiner

samt kortfattet historisk Oversigt.

Nyt Oplag. — Pris 35 Øre.

Gornitzkas Forlag og Tryk.

Faas i alle Bøglader.

Prima

Bord margarine

Ren amerikansk Fedt

anbefaler

Allinge Kolonial & Produktforretning

Spisestel

complete 12 Personers Stel i mange
smukke Mønstre haves paa Lager.

Kaffestel, Vandstel,

Glasskaale, Øl- og Vinglas

Porcelain og Fajance

fra den kgl. Fabrik,

Sølvpilet-Skeer, Gaffler

og Bordknive

alt i stort Udvalg til rimelige Priser.

P. C. Holm.

Vil De spare Penge?

da bestil Deres Tøj hos mig, da jeg
altid er den billigste. Træffes hver
Onsdag Efterm. i Klemensker paa
min gamle Bopæl.

NB. En ung Pige, som har
Lyst til at lære at sy Veste, antages
straks.

J. Johansens

Skrædderforretning, Allinge
Telefon 137.

Kaffe, Te,

Chokolade og Cacao

Billigste Dagspriser fra

Allinge Kolonial- og
Produktforretning.

Forlang hos Deres Handlende

Viggo Glistrups
KAFFE.

Specialitet:

Ægte Java Kaffe.

Pulveris. Soda

og

Krystalsoda

sælges a 10 Øre Halvkilo.

Ren brun Oliesæbe

do. grøn Oliesæbe

Det gode Ldpulver

sælges i

Nordlandets Handelshus

Barnevogne

i lyse og mørke Farver.

Klapvogne, Legevogne og
Trillebøre, Hjul til Legevogne
og Gummiringe til Barnevogne
haves paa Lager.

P. C. Holm,

Til Heste, Svin og Høns

anbefales af fri Handelsvarer;

Stor amerikansk Majs. Prima smaa Majs
Amerikansk Foderbyg. Fine og grove Hvedeklid
Friskmalet prima Bygskraa.
Knækmajs til Kyllingefoder.

Varen er beregnet til laveste Pris pr. kontant.

Nordlandets Handelshus.

Stort Udvalg

Billigste Priser

Køkkenrekvisitter

faas hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Prima krydret Svinefedt til Spisebrug	Kr. 2,10
Prima rent amk. do. til Stegebrug	— 2,00
Bornholmsk Vegatabil Margarine	— 1,35
Otto Mønsteds Oma	— 1,35

alle Priser pr. 1/2 kg. — Hver Dag nye Sen-
dinger, derfor absolut friske Varer. Sælges i smaa
Bøtter og i løs Vægt. Prisen er den samme.

Nordlandets Handelshus.

Vi har lige udlosset

Store engelske Ovnkul
rene do. Nøddekul

og i Løbet af den kommende Uge ventes

prima engelske Koks.

Vær saa god at gøre Bestilling i

Nordlandets Handelshus.

Billig Mad - og nem at gaa til!

Forl. Skildpadde	1 kg D. 3,50	1/2 kg D. 1,30
Stegte Kødskager	— " 3,00	
Baierske Pølser	— " 4,00	— " 2,05
Farseret Hvidkaal	— " 2,25	— " 1,15
Kødfars m. Brunkaal	— " 2,40	— " 1,25
Hakkebof	— " 3,20	— " 1,65
Kalvekarbonade	— " 3,20	— " 1,65
Haschis	— " 3,20	
Gullasch	— " 3,20	— " 1,65
Lobescoves	— " 3,20	— " 1,65
Stegte Frikadeller	— " 3,20	— " 1,65

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Nye amerikanske Hvedegryn,

ogsaa kaldet Mannagryn — og nye Sendinger af

Friske amerikanske Havregryn og prima danske do.

i Pakker er hjemkommen. Prisen billigst i

Nordlandets Handelshus.

Langelands kontr. Hønsfoder

fremstillet under Kontrol af Dalum Laboratorium — faas hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

For Januar Rekvisitionerne

har vi friske grove Hvedeklid af Statens Beholdninger.

Nordlandets Handelshus.

Tobak

C. W. Obels bekendte Mærker
anbefales fra
Allinge Kolonial og Produktforretning

Bomuldsgarn,
Hækle- og Brodergarn
er paa Lager i alle Numre.

Nordlandets Handelshus.

Nordlandets

Automobilselskab

anbefaler sig med Kørsel
over hele Øen.

Henvendelse til Telefon Allinge 3
og Sandvig 12 og 13.

Nye Varer. Kadettøj,
blaastribet og hvidt.
Blaa Maskintøj i 3 Kvaliteter.
Stribet Blusetøj samt Skjorteflonel
er nu hjemkommet og sælges billigt saa længe Lager haves.
Nordlandets Handelshus.

Nyheder

i Mouseline, Voile og andre Vaskestoffer hjemkommer næsten daglig.

Nordlandets Handelshus.

Færdige Klædninger,

Benklæder og Arbejdstøj

billigst i

Nordlandets Handelshus.

Klædevarer.

Engelske og danske Klædevarer er paa Lager i righoldigt Udvalg.

Klædninger leveres efter Maal med kort Varsel.

Nordlandets Handelshus.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Vær saa god at gøre Bestilling til Efteraaret af

Kaligødning, Superfosfat,

Nørresundby Gødningskalk.

Vi vil sælge denne til allerlaveste Pris.

Nordlandets Handelshus.

Magasin du Nords Udsalg, Allinge

J. P. Sommer

Telefon 5.

(ved Havnen)

Telefon 5.

Vi har rigelig Lager af

Havregryn i løs Vægt. Valsede Byggryn.

Grove og fine Byggryn, ekstra Flormel

af aldeles prima Kvalitet.

Nordlandets Handelshus.

Den bedste Taglak for Paptage

sælges i hele, halve og kvart Tønder samt Spandvis — og den billigste Pris er i

Nordlandets Handelshus.

Vi har endnu et Restparti af

Kotøjr, Grimer, Næsegrimer, Grimeskaffer, Tøjrepæle, Store Ringe, Fjederhager og Nødled og der kan gøres en god Handel herom i

Nordlandets Handelshus.

Et Parti Twistlærred

er hjemkommet, saavel i enkelt som dobbelt Bredde.

En god Vare i 70 cm. Bredde sælges for 1 Kr. m.

Nordlandets Handelshus

Valmuen.

Over Klüntenes Top, over Tidslernes Torn og Nældernes brændende Hud, paa en Bølge af Rug, i et Hav af Korn springer Valmueblomsterne ud.

Op de gynger paa dunede Stængler en Skaal, der er mættet til Randen med Blod. Thi en Valmuehær er et flammende Baal, der forbrænder det ofrende Mod . . .

O, prøvede Brødre, hvis Smerte blev min. Belgier, Tysker, Francos, jeg søger jert Blik bag et bølgende Liin af Gas og af giftblandet Os.

Op jeg føler jert Blod som en sivende Strøm glide ind under Valmuens Rod, springe ud i en Blomst, der gemmer en Drom om selv at forvandles til Blod.

Men viger de én Gang de røde Aar for Smilet og Glædernes Magt: i Fremtidens Sæd, som den Levende saarer i Valmuefrøene lagt.

De sniger sig ind i det bølgende Korn, de synger en Sang over Tidslernes Torn om Ungdommens ofrede Garde.

Thi Valmuen er som et Bæger af Blod. Og det sorte Støv i det røde Blod er Dødens mørke Kokarde.
Hans Hartvig Seedorf.

Margueriter.

Se, en Skov af Margueriter staar og stirrer stængelret op i alt det Blaa, og titter til hinanden, varmetræt. —

Nede i de bløde Klitter ligger En saa fin og net. Alle Blomsterne, jeg hitter, er til hende — en Buket.

Store, stumme Margueriter — med en gyldengul Paillet, som jeg spørger, som jeg fritter; Har hun smilet? Har hun grædt?

Nede i de bløde Klitter ligger hun og ser koket op paa mine Margueriter og min tærnede Kasket.

Havets blanke Vidde glitter hen mod Strand i matte Sæt. Bølge bag ved Bølge snitter ind og bliver aldrig mæt.

Yndigt hendes Fødder stritter ud fra Kjølens Traadenet. Over Bryslet gaar et Gitter — Silkebaand, der bølgel let. — — —

Hendes klare Latte smitter. Lykkelig er denne Plet mellem hvide Margueriter, Mund mod Mund, saa tæl, saa tæl.
Erik Sarp.

Iris.

Der staar i Mosen Blomster — lysegule et gennemsigtig skært, forfinet Flor, maaske for farveblegt, fordi de gror saa nær den bundløst dybe Mosehule.

Bag Sivene de vil sig gerne skjule, forknytte ved at komme frem. Jeg tror, at selve gamle, sure Mosemo'r har født den Sværm af vingesukke Fugle!

Dog Blomsterne har Rod i Dynd, dybt inde, og vover aldrig noget dristigt Sæt, og flyver heller ikke nogen Sinde.

De længes blot de lange, lyse Nætter — og hvisker Sivene en tyst Sonet for Erisfuglene, som aldrig letter.
Erik Sarp.

Erindringsliste.

Toldkamret 8—12 Form., 2—5 Efterm.
Kæmnerkontoret 10—11 og 2—4.
Borgmesterkontoret 2—4 Eftm.
Laane- & Diskontobanken 2—4 Eftm.
Sparekassen 10—12 og 2—4.
Branddirektøren do.
Stempelkontor i Sparekassen. 10—12, 2—4
Dampskibsexpeditionen, aaben ved Skibenes Ankomst og Afgang Tirsdag og Fredag Efterm., Mandag og Torsdag Form.
Sognepræsten Tirsdag og Fredag 6—7.
Distriktslægen 8—9 og 2—3.
Postkontoret: Søndage 9—12 og 2—7
Søndag 12—2.
Telegrafstationen 8 Morgen til 7 Aften.
Søndag 12—2.
Statsanstalten for Livsforsikring ved Chr. Olsen, Messen. Kontortid 1—4 Em
Folkebogsamlingen paa Raadhuset: Fredag 7—8.
Jernbanest. er aaben for Gods 8—12, 2—7
Hjælpekassen: Formd.: Bagern. P. Holm
Kasserer H. P. Kofod. Kontortid hver Fredag fra 5—7.

Stort Udvalg. Billige Priser

Allinge Kolonial & Produktforretning

Ideal Roehakke uden Kile

Blade af Knivstaal — alle Størrelser.

Blødstøbte Halse — med Garanti. Lebomme, Hostleer,

Hostriver, Træskovle, Staalsskovle, Staalspader.

Alle disse Redskaber sælges meget billig i

Nordlandets Handelshus.

Skjorteflonel, Sportsflonel, Kjoleflonel

er hjemkommen i mange smukke Nyheder.

Ensfarvet Flonel i alle Farver.

Nordlandets Handelshus.

Nye Sendinger. Frit Salg.

Valsede Hørfrokager og frisk Soyaskraa for Fedekalve.

Valsede 55 pCt. Jordnødkager

Do. 44 pCt. Bomuldsfrokager

Grove Hvedeklid. Billigste Dagspris pr. kontant i

Nordlandets Handelshus.

Bornholms Margarinefabriks VEGETABIL MARGARINE

er anerkendt som den bedste.

Faas hos alle Handlende.

Bygningsartikler.

Brædder Planker Tømmer

Tagpap, Søm og Spiger, Støbegods

Cement, hydraulisk Kalk

anbefaler

Allinge Kolonial & Produktforretning

Brødrene Anker Jernstøberi & Maskinfabrik

Telefon 2.

Hasle

Telefon 2.

Kul haves stadig paa Lager ved Levka. Pris 4,50-5,50 hl.

Skovle og Spader

sælges billigt hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

**CLOËTTA'S
ALBA
Spise - Chocolader**